

IV МІЖНАРОДНА МОЛОДІЖНА КОНФЕРЕНЦІЯ

**«ПЛАТОН МЕНІ ДРУГ,
АЛЕ ІСТИНА ДОРОЖЧА»:
досвіди і дискурси вразливості,
стійкості та відновлення на шляху
до інклюзивного суспільства**

27 березня 2026 року

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Сучавський університет імені Стефана чел Маре
Філологічний факультет
Факультет іноземних мов
Факультет історії, політології та міжнародних відносин
Факультет літератури та комунікаційних наук
Рада молодих вчених Чернівецького національного
університету імені Юрія Федьковича
Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів
і молодих учених філологічного факультету

МАТЕРІАЛИ

IV Міжнародної молодіжної конференції

**«Платон мені друг, але істина дорожча»:
досвіди і дискурси вразливості,
стійкості та відновлення на шляху
до інклюзивного суспільства**

27 березня 2026 року

ЧЕРНІВЦІ
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича
2026

УДК 167/168:7/9](082)
П 375

*Рекомендовано до друку Вченою радою
філологічного факультету
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича
(протокол №6 від 14 травня 2025 року)*

П 375 **«Платон мені друг, але істина дорожча»:** досвіди і дискурси вразливості, стійкості та відновлення на шляху до інклюзивного суспільства: зб. матеріалів IV Міжнародної молодіжної конференції (27 березня 2026 року, м. Чернівці). За заг. ред. Тичініної А., Горохолінської І., Калинич К., Христана Н., Цівінської Ю., Руснака І. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т. ім. Ю. Федьковича, 2026. 266 с.

ISBN 978-617-8703-93-6

У Збірнику представлені результати теоретичних і практичних досліджень у галузі сучасної гуманітаристики: філософії, літературознавства, лінгвістики, релігієзнавства, богослов'я, культурології, історії.

Для науковців, докторантів, аспірантів, студентів гуманітарних спеціальностей.

ISBN 978-617-8703-93-6

УДК 167/168:7/9](082)

** За якість і достовірність результатів дослідження
відповідальність несуть автори*

© Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича, 2026

Семен Токарюк

ІДЕОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ТА ПОЛІТИЧНА ПРАКТИКА ГАЛИЦЬКОГО
КОНСЕРВАТИЗМУ В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХІХ СТОЛІТТЯ.....232

Юлія Гаврилюк

ВИСВІТЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ РУМУНСЬКОЇ КОРОЛЕВИ МАРІЇ В РОКИ ПЕРШОЇ
СВІТОВОЇ ВІЙНИ НА СТОРІНКАХ ПРОВІДНИХ БРИТАНСЬКИХ ГАЗЕТ 234

СЕКЦІЯ: МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

Rachid Bendraou

CRITICAL PEDAGOGY AND STUDENT RESILIENCE:
REIMAGINING INCLUSIVE HIGHER EDUCATION IN TIMES OF VULNERABILITY237

Владислав Войцицький, Алла Сажина

ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ТА СТІЙКОСТІ УЧНІВ
У ПРОЦЕСІ ДІАЛОГУ КУЛЬТУР (НА ПРИКЛАДІ ВИВЧЕННЯ
ПОЕМИ БАЙРОНА «МАЗЕПА»)238

Валерія Григорів

ПЕДАГОГІЧНА КОМУНІКАЦІЯ В ІНКЛЮЗИВНОМУ КЛАСІ.
РОЛЬ АСИСТЕНТА ВЧИТЕЛЯ В ПІДТРИМЦІ ДІТЕЙ
З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ..... 240

Iulia Lungu

FORMATIVE FEEDBACK AS A PEDAGOGICAL RESOURCE FOR DEVELOPING
LEARNING STRATEGIES AND ACADEMIC RESILIENCE IN PRIMARY EDUCATION 242

Віталія Дідух

ПЕДАГОГІКА ПАРТНЕРСТВА У ВИЩІЙ ШКОЛІ:
СУБ'ЄКТ СУБ'ЄКТНА ВЗАЄМОДІЯ ЯК ОСНОВА ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ 243

Марія Никіфоряк, Наталія Нікоряк

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИКЛАДАННЯ БІОГРАФІЇ ПИСЬМЕННИКА
В УМОВАХ СТАНОВЛЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО СУСПІЛЬСТВА..... 246

Ірина Сливчук, Тетяна Бичкова

ІСТОРИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ СПРОЩЕННЯ
ПРИГОЛОСНИХ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ..... 250

Jora Alexandra-Sinziana

SUPPORTING VULNERABLE CHILDREN IN EARLY CHILDHOOD EDUCATION.
BUILDING RESILIENCE THROUGH INCLUSIVE PEDAGOGICAL PRACTICES253

Галина Тесліцька

ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ЛІТЕРАТУРНОГО РЕДАГУВАННЯ
У МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ255

Тетяна Цуркан

ГЕЙМІФІКАЦІЯ ЯК КОМПОНЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ВСЕБІЧНОГО РОЗВИТКУ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ.....257

Наталія Шепітак

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ КОНКУРС-ЗАХИСТ МАН ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ
АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ..... 260

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИКЛАДАННЯ БІОГРАФІЇ ПИСЬМЕННИКА В УМОВАХ СТАНОВЛЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО СУСПІЛЬСТВА

Марія Нікіфоряк

*Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича (Україна)*
marija.nykiforjak@chnu.edu.ua

Наталія Нікоряк

*Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича (Україна)*
n.nikoriak@chnu.edu.ua

Вивчення біографії письменника є важливим елементом літературної освіти, оскільки дозволяє учням усвідомити взаємозв'язок між особистістю автора, історико-культурним контекстом та змістом художнього твору. Сьогодні біографія автора сприймається як «ключ до розуміння його творчості, який дозволяє учням краще усвідомити ідеї, закладені у творах. Особисте життя письменника демонструє зв'язок із соціальними, історичними та культурними процесами його епохи. У шкільній практиці акцент на біографії допомагає учням формувати критичне мислення, виявляти автобіографічні мотиви у творах та встановлювати зв'язок між життям автора і літературою» (Ісапчук та ін., 2025, с. 63-64). У такий спосіб в сучасному освітньому просторі викладання біографії письменника дедалі більше набуває не лише інформативного, а й світоглядного та виховного значення. В умовах становлення інклюзивного суспільства біографічний матеріал перестає бути набором дат і фактів, а перетворюється на важливий інструмент формування емпатії, толерантності та усвідомлення цінності людської різноманітності (Вихід за межі, 2024). Саме тому використання сучасних освітніх технологій у процесі вивчення життєвого шляху митця стає необхідною умовою ефективного літературного навчання.

Традиційна модель подання біографії письменника здебільшого ґрунтується на репродуктивному відтворенні інформації: року та місця народження, місць проживання, основних етапів творчості, переліку творів. Такий підхід не завжди враховує індивідуальні освітні потреби учнів і часто не сприяє глибокому осмисленню особистості митця. В інклюзивному класі, де навчаються діти з різними можливостями, темпами сприйняття та стилями мислення, особливо актуальним є пошук гнучких, адаптивних форм подання матеріалу.

Сучасні цифрові технології відкривають нові можливості для осмислення біографії письменника як багатовимірною культурного феномену. Застосування мультимедійних ресурсів – відеофільмів, аудіозаписів, інтерактивних презентацій, віртуальних екскурсій – сприяє формуванню цілісного образу особистості автора. Наприклад, під час вивчення

життя Анни Франк учні можуть ознайомитися з її щоденником у поєднанні з віртуальними турами музеєм, що дозволяє глибше усвідомити трагічний контекст Другої світової війни та сформувати емпатійне ставлення до історії Голокосту (досвід дитини в умовах граничної ізоляції та загрози життю). Або під час вивчення біографії Маркуса Зузака, автора бестселера «Крадійка книжок», показати інтерактивну презентацію, що буде містити фотографії його матері, історії якої надихнули на створення цього шедевру. Віртуальні екскурсії, наприклад, «відкривають унікальні можливості для просторового та часового занурення у світ японського поета Мацуо Басьо» (Нікітіна & Нікоряк, 2025, с. 19). Завдяки сучасним технологіям, учні можуть «відвідати» місця, де жив і творив поет, пройти його маршрутами, побачити пейзажі, зануритися в атмосферу «відчуження» та «самотності», що надихали його на створення безсмертних хайку. Це не лише сприяє кращому засвоєнню матеріалу, а й формує емоційний зв'язок з епохою та особистістю поета.

Ефективним засобом інклюзивного навчання є створення інтерактивних таймлайнів та біографічних карт. За допомогою цифрових платформ учні можуть візуалізувати життєвий шлях письменника, поєднуючи його з історичними подіями, філософськими пошуками та художніми відкриттями. Так, дослідження творчої еволюції Герман Гессе через інтерактивну хроніку допомагає простежити зв'язок між особистими кризами митця та мотивами духовного самопізнання у його творах. Подібний формат сприяє розвитку аналітичного мислення й залучає до роботи учнів із різними пізнавальними можливостями.

Важливу роль у сучасному викладанні відіграє проєктна діяльність, що поєднує елементи гуманітарної та цифрової освіти. Учні можуть створювати мультимедійні проєкти, подкасти, відеоесе або цифрові портфоліо, присвячені біографії письменника. Наприклад, аналіз життя і творчості Вірджинія Вулф у форматі аудіопроекту дозволяє поєднати біографічні факти з дослідженням її внутрішнього світу, проблем гендерної нерівності та психологічної вразливості. Такий підхід формує у школярів навички критичного мислення та самовираження. У процесі вивчення біографії Анни Гавальди також доцільно застосовувати проєктно-біографічну технологію з елементами сторітелінгу та творчої самореалізації, яка ґрунтується на осмисленні її власного педагогічного досвіду: роботи вчителькою та спілкування з учнем, який не виявляв інтересу до навчання, проте мав виражений хист до конструювання, що засвідчила створена ним модель корабля «Титанік» і організована в школі виставка його робіт. Саме цей життєвий епізод став підґрунтям для написання повісті «35 кілограмів надії», у якій порушується проблема нерозуміння дитини шкільною системою та значення підтримки з боку дорослих. В такому ж ключі можна проаналізувати біографію Марка Геддона, який свого часу працював з людьми з синдромом Аспергера, що надихнуло його на написання твору «Загадковий нічний інцидент із собакою».

У контексті інклюзії особливої ваги набуває репрезентація біографій письменників, чий життєвий досвід пов'язаний із подоланням

соціальних, фізичних або культурних бар'єрів. Звернення до постаті Гелен Келлер демонструє приклад самореалізації людини з інвалідністю, формує в учнів повагу до людської гідності та віру в можливості особистісного розвитку. Або біографія Джоан Ролінг: приклад сучасної стійкості жінки-одиначки, яка пережила соціальну незахищеність. Вивчення біографії письменника, в такому випадку, має на меті формування емпатії. Використовуючи метод «Шість капелюхів мислення» Едварда де Боно, учні детально аналізують життєвий шлях автора: білий: факти біографії; червоний: емоції письменника у критичні моменти; чорний: труднощі та бар'єри (соціальні, фізичні); жовтий: переваги та здобутки і т.д. Це вчить учнів сприймати світ як інклюзивний простір, де кожна «вразливість» може бути початком великої творчості. Позаяк «мистецтво слова є значущим інструментом формування цінностей інклюзивної культури в мілітарних умовах, оскільки, приміром, зарубіжна література, акумулює наративи воєн і зберігає пам'ять пережитих травм» (Тичініна, 2025, с. 49).

Інклюзивне викладання біографії передбачає також персоналізацію навчального процесу. Учнім пропонується вибір форм роботи: усна презентація, візуальний проєкт, письмове есе, аудіозапис або інфографіка. Такий підхід враховує індивідуальні можливості школярів і сприяє формуванню позитивної навчальної мотивації. Наприклад, під час вивчення філософських ідей Альбера Камю учні можуть працювати з відеолекціями, цитатними добірками або інтерактивними тестами, що полегшує засвоєння складного матеріалу.

Значний потенціал має використання цифрових платформ для рефлексивної діяльності. Ведення блогів, електронних щоденників читача, участь у форумах сприяють осмисленню біографії письменника крізь призму власного досвіду. Так, аналіз життєвого і творчого шляху Габріеля Гарсія Маркеса може супроводжуватися онлайн-дискусіями про роль пам'яті, історії та родинних традицій у формуванні особистості. Як і при вивченні біографії Джерома Селінджера, письменника, який був одним із комбатів Другої світової війни: «посттравматичний досвід» цих подій став ідейним осердям його творчості (Тичініна, 2025, с. 51).

Отже, сучасні технології викладання біографії письменника в умовах інклюзивного суспільства сприяють переходу від репродуктивного засвоєння інформації до глибокого особистісного осмислення літературної творчості. Вони забезпечують доступність навчання, активізують пізнавальну діяльність, формують емпатію та міжкультурну компетентність. Біографія митця в такому контексті постає не лише як історія окремо взятої особистості, а як простір діалогу між минулим і сучасним, між текстом і його реципієнтом, між індивідуальним досвідом та цінностями інклюзивного суспільства.

Список використаних джерел

1. Вихід за межі: інклюзивна література як голос «іншого»: матеріали міжнародної наукової конференції (26–27.09.2024 р.). (2024). БДПУ.
2. Ісапчук, Ю., Тичиніна, А., Сажина, А., Нікоряк, Н., Калинич, К., Рихло, П., Дзик, Р., & Іванчук, Г. (2025). Методика викладання зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти (навч. посіб.). Чернівецький національний університет імені Ю. Федьковича.
3. Нікітіна, Д. О., & Нікоряк, Н. В. (2025). Інноваційні технології викладання зарубіжної літератури в ЗЗСО (на прикладі вивчення творчості Мацуо Басьо). *Інноваційна педагогіка*, 85(2), 17–25.
4. Тичиніна, А. Р. (2025). Зарубіжна література як інструмент формування цінностей інклюзивного суспільства в умовах війни. *Інклюзія і суспільство*, 2, 48–55.

Наукове видання

**«Платон мені друг, але істина дорожча»:
між вірністю пам'яті та пошуком істини**

Матеріали III Міжнародної молодіжної конференції

За загальною редакцією:

Тичініної Альони Романівни
Горохолінської Ірини Володимирівної
Калинич Катерини Федорівни
Цівінської Юлії Вячеславівни
Христана Назарія Михайловича
Руснака Ігоря Геннадійовича

Дизайн та верстка

Юліанна Віщак

Підписано до друку 30.08.2026. Формат 60х84/16
Папір офсетний. Електронне видання.
Умов.-друк. арк. 15,0. Обл.-вид. арк. 15,3. Зам. 3-007.
Видавництво Чернівецького національного університету
58012, Чернівці, вул. Коцюбинського, 2
e-mail: ruta@chnu.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК №891 від 08.04.2002